Vol 7 Issue 3 Dec 2017
ISSN No : 2249-894X

Monthly Multidisciplinary Research Journal

Review Of Research Journal

Chief Editors

Ashok Yakkaldevi
A R Burla College, India

Ecaterina Patrascu
Spiru Haret University, Bucharest

Kamani Perera
Regional Centre For Strategic Studies,
Sri Lanka

Welcome to Review Of Research

RNI MAHMUL/2011/38595 **ISSN No.2249-894X**

Review Of Research Journal is a multidisciplinary research journal, published monthly in English, Hindi & Marathi Language. All research papers submitted to the journal will be double - blind peer reviewed referred by members of the editorial Board readers will include investigator in universities, research institutes government and industry with research interest in the general subjects.

Regional Editor

Dr. T. Manichander

Sanjeev Kumar Mishra

Advisory Board

Kamani Perera
Regional Centre For Strategic Studies, Sri Lanka

Ecaterina Patrascu
Spiru Haret University, Bucharest

Fabricio Moraes de AlmeidaFederal
University of Rondonia, Brazil

Anna Maria Constantinovici
AL. I. Cuza University, Romania

Romona Mihaila
Spiru Haret University, Romania

Delia Serbescu
Spiru Haret University, Bucharest, Romania

Xiaohua Yang
University of San Francisco, San Francisco

Karina Xavier
Massachusetts Institute of Technology (MIT), USA

May Hongmei Gao
Kennesaw State University, USA

Marc Fetscherin
Rollins College, USA

Liu Chen
Beijing Foreign Studies University, China

Mabel Miao
Center for China and Globalization, China

Ruth Wolf
University Walla, Israel

Jie Hao
University of Sydney, Australia

Pei-Shan Kao Andrea
University of Essex, United Kingdom

Loredana Bosca
Spiru Haret University, Romania

Ilie Pintea
Spiru Haret University, Romania

Mahdi Moharrampour
Islamic Azad University buinzahra Branch, Qazvin, Iran

Titus Pop
PhD, Partium Christian University, Oradea,
Romania

J. K. VIJAYAKUMAR
King Abdullah University of Science & Technology,Saudi Arabia.

George - Calin SERITAN
Postdoctoral Researcher
Faculty of Philosophy and Socio-Political Sciences
Al. I. Cuza University, Iasi

REZA KAFIPOUR
Shiraz University of Medical Sciences
Shiraz, Iran

Rajendra Shendge
Director, B.C.U.D. Solapur University, Solapur

Awadhesh Kumar Shirotriya

Nimita Khanna
Director, Isara Institute of Management, New Delhi

Salve R. N.
Department of Sociology, Shivaji University, Kolhapur

P. Malyadri
Government Degree College, Tandur, A.P.

S. D. Sindkhedkar
PSGVP Mandal's Arts, Science and Commerce College, Shahada [M.S.]

Anurag Misra
DBS College, Kanpur

C. D. Balaji
Panimalar Engineering College, Chennai

Bhavana vivek patole
PhD, Elphinstone college mumbai-32

Awadhesh Kumar Shirotriya
Secretary, Play India Play (Trust),Meerut (U.P.)

Govind P. Shinde
Bharati Vidyapeeth School of Distance Education Center, Navi Mumbai

Sonal Singh
Vikram University, Ujjain

Jayashree Patil-Dake
MBA Department of Badruka College Commerce and Arts Post Graduate Centre (BCCAPGC),Kachiguda, Hyderabad

Maj. Dr. S. Bakhtiar Choudhary
Director,Hyderabad AP India.

AR. SARAVANAKUMARALAGAPPA
UNIVERSITY, KARAIKUDI,TN

V.MAHALAKSHMI
Dean, Panimalar Engineering College

S.KANNAN
Ph.D , Annamalai University

Kanwar Dinesh Singh
Dept.English, Government Postgraduate College , solan

More.........

Address:-Ashok Yakkaldevi 258/34, Raviwar Peth, Solapur - 413 005 Maharashtra, India
Cell : 9595 359 435, Ph No: 02172372010 Email: ayisrj@yahoo.in Website: www.oldror.lbp.world

REVIEW OF RESEARCH
ISSN: 2249-894X
IMPACT FACTOR : 5.2331(UIF)
VOLUME - 7 | ISSUE - 3 | DECEMBER - 2017

''एकत्र कुंटूब आणि विभक्त कुंटूबातील युवकांच्या समस्यांचा अभ्यास करणे''

डॉ. उमाकांत सुभाष गायकवाड
मानसशास्त्र विभागप्रमुख, कला व विज्ञान महाविद्यालय, चिंचोली (लिं),
ता.कन्नड. जि.औरंगाबाद.

सारांशः—

प्रस्तुत संशोधनाचा उददेश हा एकत्र कुंटूब आणि विभक्त कुंटूबातील युवकांच्या समस्यांचा अभ्यास करणे हा आहे. प्रस्तुत संशोधनासाठी औरंगाबाद शहरातील एकूण 60 युवक व युवती घेण्यात आल्या. यामध्ये एकत्र कुंटूबातील 15 युवक व 15 युवती तसेच विभक्त कुंटूबातील 15 युवक व 15 युवतींची निवड करण्यात आली. यांना डॉ. मिथिलेश वर्मा यांची युवक समस्या मापनी दिली. प्राप्त प्रदत्ताच्या विश्लेषणासाठी टीष्जष चाचणीचा उपयोग केला. मिळालेले निष्कर्ष पुढिल प्रमाणे— एकत्र कुंटूबातील युवकापेक्षा विभक्त कुंटूबातील युवकामध्ये समस्या अधिक प्रमाणात दिसुन आल्या आहेत.

प्रस्तावनाः

आजच्या घडीला कुटूंबाचा विचार केला तर आपणास असे आढळून येते की कुटूंब हि पध्दती काही दिवसानी नष्ट होते की काय कारण समाजात दैंनंदिन बदल झपाटयाणे होत आहे. व्यक्तिला जर कोणाच्या सानिध्यात राहायचे तर तो सर्वात प्रथम विचार करतो तर तो म्हणजे समाज आणि त्यानंतर आपले कुटूंब. कुटूंब हे काळानुसार बदलताना दिसत आहे. सुरूवातीचा जर विचार केला माणूस ज्या वेळेस जंगली प्राण्यापासून वाचवण्यासाठी एकत्र राहू लागला तदनंतर एकत्र राहताना तो आपल्या व्यक्तिसोबत राहु लागला नंतर जस जसे आपल्या व्यक्तिसोबत राहतानाच आणखी थोडा विचार करून त्याचे तो कुटूंब निर्माण करून त्यात मिसळुन समायोजन करू लागला. माणुस जस जसे समाजात आणि कुटूबांत रहायाला लागला तस तसे त्याला जंगली प्राण्यापासून भिती कमी झाली परंतू त्यालाच काही आपल्या समायोजन समस्या निर्माण होउ लागल्या आणि त्या समस्या सोडवत असताना व्यक्तिला खुप मोठया प्रमाणात अडचणी येउ लागल्या.माणुस आपल्या जिवनात काहीना काही प्रमाणात आपल्या अवस्थेत समस्येशी पिडीत आढळतो. जन्मापासुन ते मृत्यूपर्यत व्यक्तिला समस्येचा सामना करावा लागतो. त्यामुळे समजातील सर्वात मोठी शक्ती म्हणुन युवकाकडे बघीतल्या जाते. तर खुप मोठयाप्रमाणात काही ना काही गोष्टित युवकामध्ये समस्या दिसत आहे. आजचा युवक उद्याचा उजळता सुर्य आहे असे आपण समजतो परंतु जर या युवाकडे पाहिल्यास असे लक्षात येते की आजच्या युवकांना आपल्या समस्या भेडसवताना आढळून येते. त्यामुळे आजचा युवा समस्येच्या झपाटित पडला आहे असे म्हणण्यास काही हरकर नसावी.या युवकामध्ये समस्या असल्यामूळे त्याला त्याच्या स्वताःच्या समस्या तसेच समाजाच्या समस्ये समोर हतबल होताना आढळतो.

आजच्या घडिला युवक हा कुटूबांचा आधारस्तंभ समजतो आहे परंतु या युवकांच्या मनामध्ये कुठे ना कुठे एखाद्या समस्येला सामोरे जावे लागत असल्या कारणाने तो युवक हा युवक न राहता तो आपल्या वैचारीक विश्वासमध्ये गुंतलेला आढळतो आणि तो फक्त एक यांत्रिक मानव बनत असल्याचे दिसते कारण आजच्या युवकाला त्याच्या भविष्याबददल जागृत पालक जबाबदार आहे काय असा विश्वास मनामध्ये निर्माण होताना दिसत आहे.पालक आजचा आपल्या पाल्याविषयी एवढा सजग आहे की त्याने मी म्हणेल तसे सकाळपासून ते संध्याकाळपर्यत तसे स्वतःला सांभाळले पाहिजे आहे. असा विश्वास युवकांच्या पालकाना वाटत आहे.युवकांना दैनंदिन व्यवहारात खुप काहि समस्याला सामोरे जाताना दिसत आहे त्यात जर बघितले तर युवकाला व्यक्तिगत समस्या, व्यवसायिक समस्या, जातिगत समस्या आणि पारिवारिक समस्या व शालेय समस्या मधुन त्याला आपले करिअर करण्यास त्याच्यावर प्रार्दुभात दिसुन येतो.

युवक म्हणजे काय मनावर ताबा ठेउन जे काही निर्णय घेतले जाते या कठिण काळाला आपण युवावस्था म्हणत असतो. स्वंप्नाच्या दुनियेत तरंगणारे हे युवक उच्च आकाशात उडणारे युवक आणि तिव्र जिज्ञासा बाळगुण समस्येशी दोन हात करताना दिसतात.

वाढत्या वयाच्या दृष्टिने या युवकांना समजून घेणे खुप मोठी जिकरीची बाब बनत चाललेली आहे. या युवकांना अडवण्याची नाही तर प्रेरणा देण्याची गरज आजच्या युवकांना आढळते आहे.

समस्या म्हणजे दोन किंवा दोन घटकांतील उपाय शोधण्यासाठी केलेली मेहनत म्हणजे आपण समस्या म्हणतो. समस्या अशी प्रश्न आहे की ज्याचे कोणतेही तात्कालीक उत्तर सांगता येत नाही.–**टाउनसेन्ड.**

व्यक्तिला समाजात व्यक्तिसोबत व वातावरणामध्ये जिथे जिथे संबध येतो तिथे तिथे व्यक्तिला समस्येशी समायोजन करावे लागते. विविध अशा क्षेत्रामध्ये व्यक्तिला समायोजन महत्वाचे आहे ते क्षेत्र म्हणजे पारीवारिक समायोजन, शालेय समायोजन , व्यावसायिक समायोजन अपत्यीक समायोजन व वृध्द अवस्थेतील समायोजन अशा विविध क्षेत्रात समायोजन साधत व्यक्तीला समस्येपासुन दुर व्हावे असे वाटत असते. त्या व्यक्तीला वरिल समयोजन आपल्या जीवनात करता नाही आला त्या व्यक्तीला समस्येचा संघर्षाने सामना करावा लागतो. या सर्व समस्याविषयी आपण येथे विचार करणार आहे आजचा युवकांना समस्या हया समाजातील सामाजिकता, समाजातील आंतरक्रिया, सामाजिक कार्यक्रमातील सहभाग, सामाजिक एकीकरणाची भावना आणि सहभागीता आकर्षित करत असतात. परंतू छोटया छोटया समस्यामूळे त्यांचा आत्मविश्वास कमी कमी होताना दिसतोय.

पुर्व संशोधन साहित्य

सिंग श्रिशटि (2015) यांनी महाविद्यालयातील तरूणाची लिंग संदर्भिय युवक समस्येचा अभ्यास केला, त्यांनी या संशोधनासाठी महाविद्यालयीन एकूण 56 नमुना यात 28 तरूण व 28 तरूणी वयोगट 19 ते 25 यांची यादृच्छिक निवड करूण त्यांच्या युवक समस्या मापणी द्वारे मापन केले असता त्यांना असे आढळून आले की महाविद्यालयीन तरूणी व तरूण यांच्या लैगिक युवक समस्येत सहसंबध आढळून आला नाही.

धिल्लोन, सतिंदर (2015) यांनी आधुनिकीकरणाच्या संबंधात युवकांच्या समस्येचा एक अभ्यास केला. यात त्यांनी पंजाब मधील मोगा जिल्हयातील वरिष्ठ माध्यमिक शांळाचे पौगंडावस्थेतील मुले व मुली यांचा अभ्यास केला. यात त्यांनी संध्या शर्मा यांची युवक समस्या मापणी व एस.पी. अहलुवालीया आणि ए.के. कालीया यांची व्यापक आधुनिकीकरण मापणी वापरून मुलांचा अभ्यास केला असता त्यांना असे आढळून आले की, उच्च आधुनिकीकरण समुहामध्ये सामाजिक भावनिक आणि शैक्षणिक समस्या जास्त प्रमाणात कमी आधुनिकीकरण समुहापेक्षा दिसुन आल्या.

संशोधन पध्दत

संशोधन समस्याः

एकत्र कुंटूब आणि विभक्त कुंटूबातील युवकांच्या समस्याचा अभ्यास करणे.

संशोधनाचे उद्दिष्येः

1) एकत्र कुंटूब आणि विभक्त कुंटूबातील युवकांच्या समस्यांचा अभ्यास करणे.

संशोधनाचे गृहितक

1) एकत्र कुंटूबातील युवकापेक्षा विभक्त कुंटूबातील युवकांमध्ये समस्या जास्त प्रमाणात दिसून येतील.

नमुनाः

प्रस्तुत संशोधनामध्ये औरंगाबाद शहरामधील एकत्र कुंटूब आणि विभक्त कुंटूबाचा समावेश करण्यात आला आहे. कुटूंब निवड हि कुटूंबातील व्यक्तीच्यासंख्येवरून ठरवण्यात आली आहे. या संशोधनात एकत्र कुंटूब आणि विभक्त कुंटूब यांच्यातील युवकांची नमुना निवड म्हणून यादृच्छिक नमुना पध्दती वापर करून केली आहे. प्रस्तुत संशोधनात एकुण 60 युवक व युवतींची निवड केली आहे.एकत्र कुटूबातील 30 म्हणजेच 15 युवक व 15 युवती आणि तसेच विभक्त कुटूंबातील 30 त्यात 15 युवक व 15 युवती आहे. प्रस्तुत संशोधनासाठीचा नमुना 16 ते 20 या वयोगटातील घेतला आहे.

संशोधन साहित्यः

डॉ. मिथिलेश वर्मा यांची युवक समस्या मापणी वापरून या संशोधनामध्ये एकत्र कुटूंब व विभक्त कुटूंबातिल युवकांच्या समस्यांचा अभ्यास करण्यात आला या मापणीमध्ये एकुण 80 विधाने असून हे चार विभागातुन घेतले आहे हे कौटुंबिक समस्या, शाळा / महाविद्यालय समस्या, सामाजिक समस्या आणि वैयक्तिक समस्या या विभागात चार विभागली आहे. हि मापणी 16 ते 20 या वयोगटातील युवकांच्या समस्येविषयी जाणून घेण्यासाठी तयार केली आहे. या मापणीची विश्वसनियता चाचणी–पुर्नचाचणी पध्दतीने 0.80एवढी आहे आणि वैधता हि जास्त प्रमाणात दिसुन आली.या चाचणीचा एकुण गुणांक 0 ते 180 पर्यत मिळतो.

परिवर्तक

1) स्वतंत्र परिवर्तक

1. कुटंबः(A-1 एकत्र कुटूंब, A-2 विभक्त कुटूंब)
2. लिंगः (B-1युवक, B-2युवती)

2)परतंत्र परिवर्तक

युवक समस्या चाचणी

संशोधन आराखडाः

प्रस्तुत संशोधनात 2X2 घटक कारक विश्लेषण आराखडयाचा वापर केला आहे.

लिंग	कुटूंबाचा प्रकार		एकुण
	एकत्र कुटूंब (A-1)	विभक्त कुटूंब (A-2)	
युवक (B-1)	15	15	30
युवती (B-2)	15	15	30
एकुण	30	30	60

सांख्यकिय विश्लेषणः

प्राप्त प्रदत्ताच्या विश्लेषणासाठी मध्यमान, प्रमाणविचलन, व टि 't' चाचणीचा उपयोग करून फरक तपासला.

फलितांचे विश्लेषणः

तक्ताः—एकत्र कूटूंब व विभक्त कुटूंबातील युवक व युवतीचे मध्यमान, प्रमाण विचलन व टि 't' मुल्य दर्शविणारा तक्ताः

	नमुना	मध्यमान	प्रमाण विचलन	't' मुल्य.	सार्थकता
एकत्र कूटूंब युवक	30	31.13	19.31	2.87	0.01
विभक्त कुटूंब युवक	30	40.32	19.90		

Significant level of 0.01= 2.66, 0.05= 2.00 and df is 58.

वरिल तक्त्यामध्ये एकत्र कूटूंब युवक मध्यमान 31.13 व प्रमाण विचलन 19.31 आहे तर विभक्त कुटूंब युवक मध्यमान 40.32 व प्रमान विचलन 19.90 आहे. त्यांचे टि 't' मुल्य 2.87 इतके असुन ते(t (df 58)=2.87>0.01)पातळीवर लक्षणीय आहे. म्हणुन संशोधनासाठी मांडलेले गृहितक एकत्र कुटूंबातील युवकांपेक्षा विभक्त कुटूंबातील युवकामध्ये समस्या जास्त प्रमाणात दिसुन येईल हे गृहितक सिध्द झाले. विभक्त कुटूंबातील युवकांमध्ये समस्या जास्त प्रमाणात दिसुन येण्याची अनेक संभाव्य कारणे सांगता येतील. आजचा व्यक्ती कुटूंबात राहण्यास टाळाटाळ करत असताना दिसतो आहे. परंतू जर हेच असेच घडत राहिले तर त्यांचे परिणाम आपल्या कुटूंबातील युवकावर होताना दिसतो. एकत्र कुटूंब असेल युवकाला त्याच्या समस्या हया इतर व्यक्तीकडून माहिती घेवून सोडवता येतात परंतु जर विभक्त कुटूंब पध्दती असेल तो युवक आपल्या समस्या सांगण्यास आल्यास त्यास टाळतात. म्हणुन बहुधा एकत्रीत कुटूंब पध्दती हि योग्यच आहे असे समजायला काय हरकत नसावी.

आलेखः एकत्र कूटूंब व विभक्त कुटूंबातील युवक व युवतीचे मध्यमान, प्रमाण विचलन दर्शविणारा आलेख

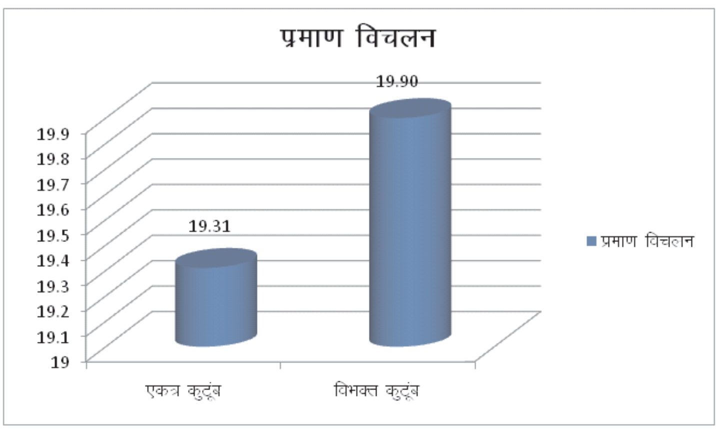

वरील आलेखामध्ये एकत्र कुटूंब व विभक्त कुटूंबातील युवकांच्या प्राण विचलनाचा स्तंभ दिसतो आहे विभक्त कुटूंबातील युवकांचा स्तंभ एकत्र कुटूंबातील युवकांच्या स्तंभापेक्षा मोठा आहे हे एका दृष्टिक्षेपात लक्षात येते.

निष्कर्ष:

एकत्र कुटूंबातील युवकांपेक्षा विभक्त कुटूंबातील युवकांमध्ये समस्या अधिक प्रमाणात दिसुन आल्या.

संदर्भ:

1) Dhillon, Satinder(2015), A study of youth problems in relation to modernization. Journal of Education confab, ISSN 2320-0009X, vol.4,PP. 01-07.
2) Sharma, K. M. (1986).Manual for Youth Problem Inventory. Agra: Agra Psychological Research Cell.
3) Singh Srishti (2015), Problem of Youth: A Study of college students in context to their gender, International journal of Home Science, ISSN 23957476, 2 (1) PP.18-21.
4) बोरूडे. रा. र. (2009), बोधात्मक मानसशास्त्र, छाया पब्लिकेशन हाऊस. पृष्ठ क्र. 13.
5) पाध्ये वि. सु. (2004), मानसशास्त्र एक परिचय, रेणूका प्रकाशन पृष्ठ क्र. 278 ते 291.
6) तसडरे वि. दि. (2006), मानसशास्त्र, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर पृष्ठ क्र. 90 ते 114.

Publish Research Article
International Level Multidisciplinary Research Journal For All Subjects

Dear Sir/Mam,

We invite unpublished Research Paper,Summary of Research Project,Theses,Books and Books Review for publication,you will be pleased to know that our journals are

Associated and Indexed,India

- Directory Of Research Journal Indexing
- International Scientific Journal Consortium Scientific
- OPEN J-GATE

Associated and Indexed,USA

- DOAJ
- EBSCO
- Crossref DOI
- Index Copernicus
- Publication Index
- Academic Journal Database
- Contemporary Research Index
- Academic Paper Databse
- Digital Journals Database
- Current Index to Scholarly Journals
- Elite Scientific Journal Archive
- Directory Of Academic Resources
- Scholar Journal Index
- Recent Science Index
- Scientific Resources Database

Review Of Research Journal
258/34 Raviwar Peth Solapur-
413005,Maharashtra
Contact-9595359435
E-Mail-ayisrj@yahoo.in/ayisrj2011@gmail.com